

Het geïllustreerd stuivers magazijn: tijdschrift voor iedereen.

Het Geïllustreerd Stuivers magazijn werd van 1857 tot 1878 door de Gebroeders Belinfante in Den Haag uitgegeven. Het blad telde per aflevering zestien bladzijden. De paginanummering is doorlopend. Iedere maand is er een nieuw titelpagina welke meestal is voorzien van een prent. De overige prenten staan in de tekst.

In 1863 laat de uitgever in een advertentie weten dat de oplage van het Geïllustreerd Stuivers magazijn ruim achtduizend exemplaren bedraagt en dat het aantal abonneementen nog steeds toeneemt. Het magazijn was dus een groot succes.

Wie de redactieleden zijn is niet bekend.

Het blad heeft als ondertitel “Tijdschrift voor iedereen”, waaronder nog “elk wat wils” staat.

Door **GEBROEDERS BELINFANTE**, te 's Hage,
IS ALOM VERZONDEN: DE EERSTE MAANDELIJSCH E AFLEVERING VAN HET

GEILLUSTREERD STUIVERS MAGAZIJN.
TIJDSCHRIFT VOOR IEDEREEN.

Deze Aflevering vormt een fraai Boekdeel, waarvan de inhoud gelijk staat met twintig Vellen druks, en kost slechts **25 cent**, terwijl de gewone prijs zou zijn drie Gulden.

De opgang die dit Tijdschrift maakt is dan ook zonder voorbeeld hier te lande. Reeds is de oplage tot 8000, zegge **acht duizend** Exemplaren gestegen, en nog neemt het getal Geabonneerden dagelijks toe.

De inhoud dezer Aflevering bestaat uit: **DE NIEUWE BETUWSCHE NOVELLE** van den Heer J. J. CREMER, getiteld: **Aan 't Revierke**. — **Onder de Zeeroovers op de Socloe-eilanden**. — **Drie dagen in Zweden**. — **Het avontuur van den Professor**. — **Het goedkoop Kasteel**. — **De jongelings-jaren van Franklin**. — **Margaretha**. — Voorts eene menigte Wetenswaardigheden, Schoone Gedachten, Wenken, Raudgeringen, Anecdotes en Varia.

Zij die zich met de verspreiding van dit Magazijn willen belasten, adresseren zich met franco Brieven tot de Uitgevers

SNEEPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van het tijdschrift was 2,60 per jaar, en volgens Hemels¹ zou het blad duur zijn en daarmee voorbehouden aan de gegoede burgerij. De bespreking in de kranten geven echter een ander beeld. In de Rotterdamsche courant van 17 december 1862 wordt van het blad gezegd dat “al is het blad nog zo goedkoop, het zal ook gelezen worden door de beschaafdsche stand”. In 1863 kost een losse aflevering volgens een advertentie 25 cent, terwijl “de gewone prijs zou zijn 3 gulden”. De uitgever vond zelf dus de prijs laag..

¹ J. Hemels en R. Vegt - Het Geïllustreerde Tijdschrift in Nederland. Bibliografie. Amsterdam 1993-1997.

Behalve novellen en vertellingen zijn er onderwerpen over “land en volkenkunde” zoals “Zeerovers op de Soeloe-eilanden”, “gedachten en wenken” zoals “Wie is oud?”; “wetenswaardigheden”, zoals “de vorm van een droppel”, en “allerlei” zoals “een telegraphische soiree in Londen”.

De nadruk ligt op educatie. De rubrieken wisselen in de loop der jaren. Zo was er in 1861 een rubriek voor recepten en levensbeschrijvingen. Maar het karakter van het magazijn verandert niet drastisch.

Het blad geeft een toegankelijke presentatie van kennis, en de aangeboden wetenswaardigheden zijn bij voorkeur op een wat sensationele en moraliserende manier geschreven. Onderwerpen betreffen onder andere een artikel over de wraak van de indiaan, slaven en vrije staten, of de praktijken in de Amerikaanse gevangenissen. Opvallend veel wetenswaardigheden hebben betrekking op de Verenigde staten van Amerika. Ook veel vertellingen spelen in het buitenland: Cesar de Guymont, de jongelingsjaren van Benjamin Franklin, Horace Vernet etc. De inhoud van het blad lijkt dan ook vrijwel grotendeels overgenomen uit buitenlandse tijdschriften.

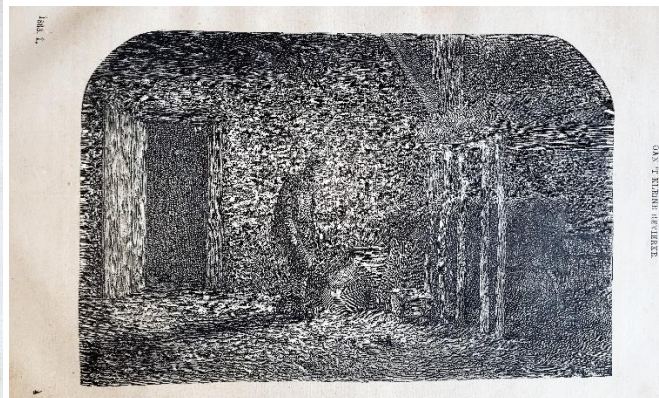
In latere jaren krijgt het tijdschrift een iets meer Nederlandse inhoud dankzij een uitbreiding van de rubrieken met gedichten, muziekstukken, raadsels, dam- en schaakproblemen en een ‘brievenbus’.

Het tijdschrift begint jaargang 1863 met een voorpublicatie van de Overbetuwse novelle “Oan ’t kleine revierke” van J.J. Cremer. De novelle wordt in vijf afleveringen gepubliceerd met minimaal zes afbeeldingen. Mijn exemplaar² mist een aflevering maar ik schat dat er 7 afbeeldingen zijn gemaakt door S. van den Berg en J.M. Schmidt Crans, beiden bekenden van Cremer.

² Ik heb mijn exemplaar onlangs aangeschaft. Voor zover de catalogi juist zijn heb ik deze jaargang niet aangetroffen in een Nederlandse bibliotheek. T.z.t. zal dit exemplaar aangeboden worden aan de Koninklijke bibliotheek.

Cremer schreef deze novelle tussen juni en oktober 1862. De novelle was vanaf het verschijnen een groot succes. De novelle zou in totaal 20 keer gedrukt worden. In 1980 verscheen deze voor het laatst in de fotografische herdruk van Distels in 't weiland.

Cremer had hoge verwachtingen van de novelle en begon al in november 1862 met het voordragen. Hij zou deze novelle zijn leven lang blijven voordragen. Op 26 februari 1880 was Oan 't kleine revierke de laatste novelle die hij voor zijn dood voordroeg.

In 1866 maakt Cremer een schilderij "Aan 't kleine reviertje" en exposeert daarmee op de tentoonstelling voor levende meesters in Den Haag. Er is helaas geen afbeelding bekend van dit schilderij.

Na de dood van Cremer wordt de novelle niet vergeten. Tot in de 20^e eeuw wordt deze veelvuldig voorgedragen. De schilder H.G. ten Hoet maakt er een schilderij van, en is de novelle in veel bloemlezingen opgenomen. Het lied van Triene uit de novelle kreeg in 2000 een zeer uitgebreide bespreking in het Dagblad Trouw.

Cremer zou in het Stuivers magazijn nog een keer publiceren. In 1869 verscheen zijn toneelstuk Boer en edelman in meerdere afleveringen.

www.jacobcremer.nl

20 juni 2022